

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

КАКО ЈЕ У БУГАРСКОЈ

— Веродостојни искази једног војног бегунца —

Јуче смо имали прилике да разговарамо са једним Јерменином, који је пре неки дан побегао из бугарске војске, предао се грчким војним властима на граници, затим саслушан и пуштен у слободу. Њега је довео у наше уредништво један наш пријатељ Јерменин по народности, српски лекар.

Избегли Јерменин је млад човек, својих 25 година, средњега раста, веома затворене боје и великих лепих црних очију.

Он је био пет година јерменски комита и за то време послао Мухамеду на онај свет много стотина Турака јерменских уљетача. Он је стари ратник. Учествовао је као добровољац на бугарској страни противу Турака у првом балканском рату. Приликом последње турске мобилизације затекао се у Турској и он је као турски војник силом отеран на Галипољско Полуострво.

Да пустимо нека сам прича своје доживљаје од како је обукао туђу униформу па до данас:

»На Галипољу су вођене тако крваве борбе да ја немам речи да их опишем. После сваке борбе лежали су турски лешеве један преко другог по читав метар висине. Чим сам обукао турску униформу решио сам био да бежим; али су положили на Галипољу били тако страни да ми никако могуће није било да се предам великим пријатељима јерменског народа Французима и Енглезима. Ништа ми друго није било остало него да бежим у позадину, и у септембру месецу 1915. г. испало ми је за руком да остварим свој план. Пошто сам ја у балканском рату пролазио неколико пута преко Тракије, то ми није тешко било да неонажен прођем целу Тракију и докопам се Бугарске.

У Бугарској се нисам могао дуго крити; ухватили су ме и спровели у Софију. Ту су ми показали да су сад Бугари и Турци браћа и да ме због тога не могу пустити у слободу, већ имам да бирам једно од двога: или да се вратим у Турску или да ступим у бугарску војску. Пошто сам знао шта ме у Тур-

ској чека, то се без устезања одлучих на последње.

Одмах сам упућен у четврти пешад. пук који је у саставу XI. бугар. дивизије, која се назива и македонском јер у њој има доста македонаца. Пуком командује пуковник Генчев.

У то је доба Бугарска била већ објавила Србији рат и Бугарска војска прешла границу. Једанаеста дивизија упућена је преко Густендила, Деве-бајца, Крива Паланка, Куманова и Скопља, али као резерва војсци која је ишла пред нама, тако да ми све до Бабуне нисмо имали никакве борбе, али смо зато могли да посматрамо трагове које су оставили бугарска војска и комитације које су ишле пред нама. Нису једну кућу оставили, а да нису у њу ушли под изговором да траже српске и француске војнике. Можете мислити шта се по кућама ради: пљачка и бешчести. У Скопљу се бугарским комитама придружили још неки Турци и Арнаути који су највеће злочине починили. Турке је водио неки Нази беј. Од Скопља смо се спустили ка Велесу, од Велеса пак пошли ка Извору па даље на врх Бабуне. Код села Богомила имали смо страшну борбу са српским добровольцима, међ којима је била једна женска која је Бугарима силна зла нанела док није погинула. Одатле смо полако напредовали преко Бабуне. Ја немам речи да опишем оне страхоте и злочинства, која су Бугарски војници и комите извршили над живљем у чисто српским селима на Бабуни. Све је живо поубијано. Поред села смо налазили велике гомиле лешева међ којима је било често свештеника. Лешеве су већ били почели да заударaju.

Одатле смо били упућени у Крушево где смо такође имали борбу са српском војском. Одатле смо враћени преко Прилепа, Плетвара у Криволак и код Демир Капије ушли у борбу са Французима. У тим борбама до Ђевђелије неки су наши пукови преполовљени. Страшан је Француз, а још страшнији његови топови и митраљеви. Нама је наређено да гонимо Французе који се повлаче. Они су се доиста

повлачили али не знам ко је кога гонио, да ли Бугари Французе или Французи Бугаре. Тада сам први пут видео шта је то вештина у повлачењу: очас их нестане тако, да их трчећим кораком не можемо стићи и онде где се и најмање надамо појаве се хиљадама пушчаних и митраљеских грла нанишањених на

нас, — тако смо стално грдне губитке имали. Одатле смо упућени у Ђевђелију где смо остали неко време а за тим нас је сменила трећа дивизија, а ми смо били упућени у Валандово. Између Ђевђелије и Валандова копали смо непрекидно тридесет дана ровове.

(Свршиће се)

Наша деца у француским школама

Извештај и критичке напомене

Одмах после повољног решења француске владе о бесплатном школовању наших ђака у француским школама почеше једна за другом долазити наше са српским ђацима у марсељско пристаниште. У првој већој групи српских ученика, која је дошла у гостопримљиву Француску крајем децембра прошле године, беху Српцићи из Солуна, који су се ту стекли са разних страна бежећи из Србије. Све партије српских ученика лепо су и пријатељски дочекиване у Марсељу. Сви су ученици одмах размештани по одређеним зградама у вароши где су остајали до распореда по разним школама. Они ученици, који нису имали одећа, обуће и рубља, све су потребне ствари добијали бесплатно од нарочитог одбора у марсељској префектури, који се ради тога био образовао.

Размештање српских ученика по разним француским школама вршено је у Марсељу. У почетку је размештај вршен од лица, које ради тога беше дошло из Париза у Марсељ, али које није довољно познавало тај посао, те се тиме и могу протумачити велике и грубе грешке, које су при том учињене. Сваку групу ђака требао је да води по један наставник, који ће стално бити са српским ученицима у француским школама, али грешком нашег заступника код марсељског префекта често су поједине групе гимназиских ученика водили несвршене универзитетлије, учитељи основних школа, вршиоци учит. дужности, па и људи који апсолутно ни какве везе нису имали са школом од како су из ње изашли, а професори нису ни у комбинацију узимати. Доцније је посао око размештања српских ученика боље организован и њега су вршила стручна лица са француским инспектором академије, а нарочито у последње време.

Данас распоред српских ученика по француским школама врши на опште задовољство г. Драг. Обрадовић инспектор министарства просвете о-

дређен нарочито за тај посао од г. Љ. Давидовића министра просвете. До сада је по колеџима и другим француским школама размештено преко две хиљаде мушке и женске деце, а распоређивање се још увек непрестано врши.

Школовање српске деце у француским школама је од неоспорног значаја и велике важности. Посланик Србије у Паризу није имао времена ни подобности да се тим питањем бави. Издејствовавши првостана француске владе да прими сву избеглу српску децу у своје школе, српски опуномоћени министар г. Веснић је одмах после тога постигнутог успеха основао у посланству просветно одељење од стручних људи, које је имало да води бригу и старање о целокупној српској школској омладини у Француској и регулисава сва питања са француским министром просвете. Данас је то одељење добило свој одређен облик и редовну савезију од надлежног српског министра просвете г. Љуб. Давидовића. Сада је шеф Просветног Одељења српског посланства у Паризу г. Јован Жујовић бивши министар и председник Академије Наука, који у исто време заступа нашег министра просвете у Француској; на њега је српски министар просвете пренео своје право решавања, постављања, разрешења и размештања свих просветних радника, који су у Француској и они се морају покоравати свима наредбама г. Жујовића као активног министра, који ради у име г. Љ. Давидовића. Поред г. Жујовића као шефа, у Одељењу ради још неколико професора од којих нарочито треба истаћи нашег познатог просветног радника, вредног, исеуног и послушног г. Мирка Поповића, директора скопске гимназије.

Сазнајемо, да извесни продајци продају »Велику Србију« по 15 лепта. Обраћамо пажњу читалачкој публици, да наш лист стаје само 10 лепта.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Свјетли огласи 0-20 фран. од петог реда, већи огласи по погодби. Новац се полаже државним комесарима и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата у Солуну

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан редакције 29 rue Ptolomée 29 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције »Друштва грчке штампе« ул. Булгарофону бр. 5, близу главне поште.

ИЗ СРБИЈЕ И СРПСКИХ КРАЈЕВА

Списак српских заробљеника у Немачкој. — Пододбор немачког друштва Црвеног Крста у Франкфурту на Мајни послао је преко „Агенције за обавештење о ратним заробљеницима и несталим војницима,“ коју је основала група народ. посланика Сене у Паризу, списак наших заробљеника у Немачкој. Погор српских заробљеника налази се у Хамелну у Немачкој.

Даниловић Обрад, редов 11 пука заробљен код Медвеђе, родом из ?; Димитријевић Сретен, редов 10 пука заробљен код Медвеђе, родом из ?; Даниловић Владимир, редов 19 пука, заробљен код Преполца родом из Ражевца, Давидовић Александар, редов 5 пука заробљен код Преполца, родом из Фошева, Диновић Вилотије, редов 12 пука заробљен код Београда, родом из Мојсиња, Димитријевић Јанко, комерцијал 6 пука, заробљен код Куршумлије, родом из Топонце, Димитријевић Панта, редов 3 артиљ. пука заробљен код Пећи, родом из Великог Села, Дугалић Раденко, редов 12 пука, заробљен код Мердара, родом из Бресника, Дучић Јеврем, редов 4 пука заробљен код Митровице, родом из Добросолице, Дабовић Јеремија, редов 4 пука, заробљен код Ситнице, родом из Прешека, Деспотовић Коста, редов (?) заробљен код Митровице, родом из Грочана, Дринчић Витомир, подофицир 10 пука, заробљен код Пасјаче, родом из Теочина, Динић Милорад, подофицир артиљерије заробљен код Пећи, родом из Волчица, Дамњановић Васа, редов 10 пука заробљен код Куршумлије, родом из Опсенића, Димић Милан, редов 14 пука заробљен код Рековца, родом из Кисељева, Десавић Спаса подофицир 18 пука, заробљен код Седлара, родом из Садана, Добрић Спасоје, заробљен код Шуљковца, родом из Подујева, Дишленковић Ђорђе редов 8 пука заробљен код Седлара родом из Призрена, Димић Милан, редов 8 пука, заробљен код Лапова родом из Влашког Дола; Димитријевић Љубомир каплар 8 пука, заробљен код Преполца родом из Ракинца, Димитријевић Светозар, редов 17 пука, заробљен код Вел. Плана, родом из Тулара, Драговић Рајко редов 5 пука заробљен код Паланке, родом из Браћића, Ђоновић Радомир подофицир 11 пука заробљен код Лесковца родом из М. Пчелице, Ђорђевић Игњат каплар 18 пука заробљен код Дубнице родом из Ђуракова, Ђорђевић Миладин редов 19 п. заробљен код Преполца родом из Вакушице, Ђурић Радивоје, редов 4 п. заробљен код Лебана родом из Саовима, Ђурић Милоје ред. 4 п. заробљен код Лебана родом из Саовине, Ђурић Михаило редов 18 п. заробљен код Браћине, родом из Курјаче, Ђурић Живко ред. 13 п. заробљен код Куршумлије, родом из Руд. Главе, Ђулић Ђура ред. 18 п. заробљен код Ондаје род из Дубравце, Ђорђевић Велимир ред. 10 п. заробљен код Куршумлије родом из Каменице, Ђорђевић Милан ред. 11 п. заробљен код Митровице родом из Ст. Ацибеговца, Ђурић Милован ред. 4 п. заробљен код Параћина родом из Башана, Ђурић Ра-

дован ред. 5 п. заробљен код Баточине родом из Компрића, Ђурић Милан ред. 18 пука заробљен код Седлара, Ђурић Петар ред. 4 п. заробљен код Буенловца родом из Азање, Ђурић Рајко ред. 5 п. заробљен код Баточине родом (?), Ђоковић Живота ред. 6 п. заробљен Параћина родом из Баскупља, Ђурић Обрен ред. 15 п. заробљен код Рајца, родом из Браћине, Ђоковић Радисав ред. 15 п. заробљен код Куршумлије родом из Ланишта.

Питају из Србије

преко Срп. Црвеног Крста у Женеву
За Браћана Александра, машинског вештака, пита Кутке Милер, Гросенхајм, Михансале 8. I. Јавља да се његова жена са ћерцом налази код Милера и да ће, можда, отпутовати у своју отаџбину. За Венцеслава Нигла, капеланика војне музике, пита Мил. М. Урошевић, адвокат у Београду. Јавља да су сви њихови у Крушевцу здрави сем баба Феме, која је умрла. Да Нигла одмах пише Милану преко овог друштва и пошаље новац својој жени преко: „Нестер Унгар. Комерцијал Банк“; За Зотовића Машу, из Ужица, пита Карл Ција, окружни маревни лекар у Ужицу, Етачениост 256; За Ђају Негослава, из Београда, пита Јован Ђаја, Београд, Студеничка 65. Здравни су сви. Моли да се јави преко Јозеф фон Мајр, Варенлагер дес Централ Милитар Губернман, Београд, Фелдиост 131; За Перишића Милутина, порезника из Богатића, пита Димитрије Лазовић, Чачак, Мражег штресе 2; За Рајића Драгомира, шефа паринарнице са Вршке Чуке, пита Сава Д. Рајић, Кнез Михаилова 83; За Савића Тихомира, потпоручника у дунавској дивизији, пита Радоје Вуловић, судија: да ли је што сазнао за Милоша Вуловића, војника 13 пука, и шта је са Милком, да би могао писати породици у Србији; За Сарића Душана, резервног пешад. поручника, пита Катарина Сарић, Брање Здрани су сви; За Сарића Младена, мајора, пита Катарина Сарић, из Брање. Здравни су; За Стевановића Живојана М. из Ритонца, среза гротавског окр. београдског и Стевановића Живка, регута 18. пука, пита Михаило Тадић, пред. суда и јавља да су сви њихови у Ритонцу здрави; За Вељковића Панајота (Пана), из Беле Паланке, редова 3. пеш. пука пита Никола Митковић, на служби у Женевском Црвеном Крсту; За Картаљевића Сотира, из Пирота, редова запатлиске чете пита Никола Митковић код Српског Црвеног Крста у Женеву; За Живковића - Пешања Саву Гостушког, из Пирота, коњичког подварајника, пита Никола Митковић, код Српског Црвеног Крста у Женеву, који пита још и за Јовановића Алексеу, Игњатовића Јевстатија болничара из Пирота, Красића Александра из Пирота да би им известио фамилије да су са здрављем добро; Манчића Николу из Пирота, Мијалковића Симу из Пирота, пеш. наредн.; за Милошевића Тасу из Б. Паланке обв. III позива пита Симоновић пре-

ко Срп. Жен. Црв. Крста у Женеву; за Николића — Вељковића Сретена, из Б. Паланке пита мати редова жел. чете Симоновић Никола; за Покрајца Лазара, редова у дринској дивизији пита Катарина Покрајац из Ратара; за Петровића Ђорђа из Пирота, болничара, Стаменковића Димитрија из Пирота, редова 3 пука пита Никола Митковић при Срп. Женев. Црвеном Крсту у Женеву; за Стевчића Душана д-р., војног лекара, пита Симоновић Никола, јавити преко Срп. Жен. Црв. Крста; за Тошића Михаила из Пирота комесара при резерв. трупама пита Никола Митковић из Женеве; за Аврамовића Јована инспек. Жел. Дирекције питају његови из Београда, Мирочка 6. Српски Црвени Крст моли г. Јована да јави име и презиме његових из Београда, који га траже; за Алексића Милана, пешад. капетана пита Ђорђе Алексић, Сту-

деничка 75. Београд; за Андрејевића Драгутина, ђака подофицира, питају „Београд. Новине“, које желе да им се он јави; за Анђелковића Драгутина матуранта, поднаредника пита Александар Анђелковић касак. судија, који је са мамом у Београду, моли да им се јави; за Антића Драгутина професора питају: Драгића, Јелена, Ружица и Радмила Маринковић — Битољска 23; за Арсенијевића Александра, ђака подофицира, пита Пијада Арсенијевић, Београд, Краљ Александра 30; за Арсенијевића Владимира пешад. капетана пита Јелка Арсенијевић — Београд, Которска 15; за Арсенијевића Чедомара, пешадиј. поручника пита Пијада Арсенијевић, Београд, која пита и за Арсенијевића Антонија, на служби при француској артиљ. мисији; за Анимића Јована, коњич. капетана, пита Лена Толоровић, Београд, Стари Сенав.

ПОРОВЉЕНО ТЕТОВО

Опис седмодневне владавине бугарске у Тетову —

(Од 23.—30. октобра прошле године)

Извештамо само неке нападе, пљачке и зверства, што су за ово кратко време, ови завојевачи извршили, јер све извести, значило би читаву књигу исписати. Одмах по уласку у Тетово, напали су на кућу Александра Парлића, апотекара, отели му 20 лира, но посредством „околицког“ начелника, новац је овај пронађен и враћен Парлићу, а кућа му заштићена од даље пљачке. Напали су на куће Серафима Ристића, Илије Алексијевића, Симе Алексића, Софронија Х. Тодоровића, Теодосија Захаријевића, Гале Х. Серафимовића, на све куће „горно-малаца“, који су се вазда, под Турцима, као добри Срби одликовали, и свуда отпочели пљачке, мучена и злостављана кућна чељади. Међу овде именованима, нападнутим грађанима, има их доста бивших првака егзархијских и колико је страшно разочарење и огорчење, код њих изазвано, од ових издајника свих оних, који су им свако добро и помоћ указивали, види се из њихових изјава, које смо напред укратко износили. Један официр бугарски убио је Весу Ристића, бив. чувара поља, Србина, осумњичивши га да је шпијун српски. Разбили су врата на женској радничкој школи и на стану учитељичином, која је у тој згради становала и из исте однели преко 5000 оца вуне спремљене за израду чарана за нашу војску, покрали су и однели све ствари из стана учитељичиног и сав намештај, прибор и машиничке из радничке школе. И други напади ови одбијани су и сузбијани колико се могло, од грађана и „околицког“ начелника и председника општине, али су ови били слаби, да у свему спрече силније нападаче и пљачкаше, бугарске војнике и комите.

Зликовци ови нису смели баш и најгрубљу силу употребити за извршење ових својих пљачкашких напада, према браниоцима нападнутих, противу околицког начелника и председника општине, са разлогом што су се бојали буне грађана, који су били до највећег степена огорчени и раздра-

жени; а од овога их је задржавало још и наше блиско присуство и чести наши напади правац Тетово, што је давало храбрости поробљеном народу, а неспокојство завојевачима, очекујући, да ће бити брзо најурени из Тетова, како им је било.

Не осећајући се задовољни хладноћом, којом су их Тетовци дочекали, бугарски команданти су одмах одредили свечаност и весеље и немогући исту извести, помоћу самих грађана наредили су општинским и полицијским властима, да ископе све ђаке, свих школа и да са њима праве манифестације улицама, у знак редости за њихов долазак, а грађанима да се нареди, да сви морају доћи на благодарене, које је поводом овога приређено. Одмах су деца ископљена и вођена од заосталих бив. егзархијских учитељница кроз варош, са наредбом, да кличу „победоносима.“ Но, мука је била, што деца само свој српски језик знају и само клицање за своју, српску војску и песме које се на њу и на српског Краља односе, а ни једно не зна ни речи бугарске, ни ма коју бугарску песму, што је бугарске „хероје“ зачућавало. Но, друкчије није могло бити и примало се оно, што су деца знала. Деца су клицала, како им је наређивано, али навикнути на своје и клицање својима, често су узвикивали: „Живела српска војска,“ место „бугарска“; „Живео српски краљ“ место „бугарски“ итд. Деца су певала све српске песме, а од патриотских највише: „Оро кличе“ (нашу Милетићеву песму) у којој су мењали само име нашег Краља, но деца то није лако баш ишло, те се и у овој песми ипак, чуло оно како је: „ми смо с тобом Петре Карађорђевићу,“ место „царе Фердинанде“ итд. Док су деца доласком наше војске у Тетово, стално уз наше војнике ишла и са њима марширала и певала, тако да су се за најкраће време, рашириве све наше песме, певане од наших војника; докле су сача деца бежала од бугарских војника и са муком их је било ископљити за ову бугарску свечаност.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Енглески парламент и Источна војска.

Енглески посланик Черчил, члан Доњег Дома упутио је енглеској влади интерпелацију са следећа два питања:

1, Шта ради Источна војска у Македонији;

2, Кад мисли да предузме офанзиву.

Прилог генерала Сараја.

Генерал Сарај приложио је Патриотском Друштву грчких жена 500 франака приликом пречучерашње кинематографске представе.

Краљ Никола и принц Мирко.

Краљ Никола је упутио писмо црногорском министру председнику у коме осуђује бављење принца Мирка у Бечу и изјављује да он нема никаквог пуноћника да ангажује у ма ком погледу Црну Гору.

За македонског бојишта.

Атински лист »Неа Елас«, јавља да Бугари одавно не мисле више на офанзиву према Солуну, а да Савезници у велико израђују план офанзиве против Бугара.

Две круне.

Из Атине јављају да су становници провинције Лаконије послали грчком краљу једну круну у злату коју је носио цар Константин Палеолог.

Становници острва Митилене скупили су тридесет хиљада динара са одлуком да се за тај новац купи једна златна круна и поклонити Венизелосу.

Остатци целелина у Паризу.

Француски капетан Бороти, на служби при Француском штабу у Солуну однео је у Француску заставу са обореног целелина, да изложи у »хотел де зенвалид«. То је прва застава са немачког целелина од почетка овог рата.

Грчки унутрашњи зајам.

Јуче је потписан уговор између грчке Народне Банке с једне стране и грчке владе с друге стране о унутрашњем зајму од сто петнаест милиона.

Грчка влада спрема опширан меморандум у коме тражи накнаду штете од Немачке за све потопљене грчке лађе које су потопили немачки сумарени за време овог рата. До сада су потопљене ове лађе: »Антион«, »Варгинија«, »Димитрос«, »Хелеспонт«, »Сарифис«, »Тера«, »Леонида Гузандис«, »Михаил«, »Адамаидос Коралис«, »Анастасиос Коронеос« и »Петрос«. Целокупна штета износи тридесет милиона. Немачка влада је до сад платила само брод »Хелеспонт«.

Поводом најновијег последњег торпидирања грчки листови су пуни чланака у којима се указује на опасност за грчку трговачку морину ко-

ја је најдрагоценији извор прихода народној и државној привреди.

Беседа

У недељу 25. ов. м. у овдашњој српској првој држање беседу изуман Методије Миловановић.

Руска болница у Солуну

Извештај за месец март: I. амбуланта, једанпут прегледано 231, више пута прегледано 128; мушких 122, женских 52, деце 57, свега 359. Руса 17, Срба 157, Грка 27, Македонаца 2, Јевреја 21, Турака 7. Издато лекова бесплатно по 346 рецепата. II. лежало у болници 26, оздравело 10, умрло (од дизентерије) 1, остало на лечењу за април 15.

Извештај за месец април: I. амбуланта, прегледано једанпут 297: мушких 81, женских 121, деце 95. Руса 4, Срба 170, Грка 46, Јевреја 66, Арнауца 7, Македонаца 4; више пута 175, свега 472. Издато лекова бесплатно по 300 рецепата. Превршено бесплатно лица 76. II. затечено у болници болесника 15, примљено нових 24, свега 39, оздравело 21, умрло 1, остало на лечењу за мај 17, издато лекова по 75 рецепата, извршено операција 9.

Још једна грчка лађа потопљена.

Грчки брод »Петрос« је потопљен од немачког сумарена. Посада је спасена.

РАЗНЕ ВЕСТИ

— Француски министар председник Бриан изјавио је једном новинару да се овај рат неће свршити дипломатским путем већ на бојном пољу. Ми се тучемо да победимо рекао је он и победићемо.

— Таке Јонеско, румунски политичар позван једним писмом од аустријског посланика у Букурешту, да врати орден гвоздене круне који му је у своје време дао аустријски цар. Јонеско је то учинио изјављујући аустријском посланику да би то он сам одавно учинио да није избегавао да буде неучтив. У исто време вратио је немачком посланику орден црвеног орла напомињући да се из поступка аустријског посланика види да централне државе то не сматрају ни за какву неучтивост.

— Телеграми из Париза описују заузеће Дуомона од стране француских трупа, означавајући га као сјајну победу. Догађај се овако описује: Интензивна артиљеријска припрема која је претходила нападу трајала је шест часова. Наше тешке батерије дале су овом приликом јединствен доказ своје велике моћи. Нападни кор прешао је за непуних десет минута простор, који нас је раздвајао од утврђења. Пошто је освојена прва линија, наше нападајуће трупе у пркос огорченом напору непријатељском преузели су одмах напад на другу линију и дочепале су се у врло кратком времену многих немачких ровова. Непријатељ изненађен наглим напредовањем Француза и видећи се у опасности да буде опкољен наредно је брандбуршким трупама које су браниле приступ у фор да се повуку. Али наши храбри војници извршили су одмах бајонетски напад на њих. Брандбуржани су се тада предали у огромном броју. Кад се спустило

вече, немачке трупе држале су само још крајњи северни део утврђења Дуомона.

— Максимилијан Харден критикује оштро у »Цукуфту« мере исхране предузете од владе и констатује са горчином да глад почиње да бесви у становништву, које се раздражено и побуњено одаје плачкању дућана и трговина.

— Председник Француске Републике госп. Поенкаре предао је у прошлу недељу на белгијском фронту белгијској краљици ратни крст у знак дивљења француског народа за неуморну преданост коју она под непријатељском ватром не престаје указивати борцима и рањеницима.

— Јављају из Лисабона: Министар унутрашњих дела поднео је оставку из здравствених разлога.

— Словенско Добротворно Друштво у Петрограду одлучило је да распише конкурс са наградом од 1000 рубаља за најбоље дело о будућем питању политичког и економског уједињења словенских народа.

— Атински лист »Атинај« уверава, да је делимична мобилизација грчке војске вероватна. »Неа Имера« демантује ту вест.

— Један генерални јерменски конгрес држи се сада у Петрограду.

— Јављају из Лондона, да су енглеске трупе, које напредују на персијској граници заузеле после кратке борбе утврђену варош Сеутехт.

Последње вести

Париз, 13. маја.

Бриљантни противнапади француски од 9. ов. мца, крунисани успесима код Дуомона, изазвали су реакцију код непријатеља која је отпочела ноћу између 9. и 10. маја и убрзо узела нечувену жестину. Одмах су бацили Немци противу Француза 3 дивизије, т. ј. 50.000 људи, који су буквално жртвовани без икакве користи. Затим су бачене две свеже баварске дивизије, које су после огромних жртава успеле да заузму рушевине утврђења Дуомон, чије ивице још држе Французи.

Париз, 13. маја.

На левој обали Мезе активност немачке артиљерије на положаје француске, које 304, појачана је у току дана.

На десној обали, после снажног бомбардовања, Немци су око 5 часова по подне извршили серију напада између шуме Удромона и мајура Тиомона. Сви ови напади одбијени су са великим губитцима изузев на једној тачки, где су се Немци дочепали једног рововског елемента.

У пределу Дуомона наставља се снажна артиљеријска акција с обе стране. Један француски топ већег калибра изазвао је пожар у једном немачком депоу материјала у Едикуру (св.-ист. од Сен-Мишела).

Стална канонада на осталом фронту.

У току борбе у ваздуху један француски шилот оборио је један фокер, који је ишао у немачке линије северно од Воа.

У пределу Етена једна француска ескадрила упустила се у бор-

бу са једном групом немачких аероплана. Два немачка аероплана, озбиљно повређена била су принуђена да се саусте.

Париз, 12. маја

Здравље генерала Галијени, бившег мин. војног погоршало се; није искључена катастрофа.

Берн, 12. маја

Немачка штакпа је задовољна министарском променом, нарочито се истичу способноста др. Хелфериха који је примио портфељ мин. унутр. дела, у коме је оделење за исхрану.

ПОШТА

Саопштења

Настас Шуменковић из Боровца да се јави Владином Комесарима.

Ацу Додића, обвезника 8. пука I. позива извештава Света Милошевић да је писао кући и на да се одговори.

Света Милошевић, фактор извештава све своје рођаке да се налази у Солуну и моли их да му се јаве на »Hotel Liberte« Солун. — Ко би што знао о регуту Душану О. Ивановићу из Београда, моли се да јави на горњу адресу.

Ламбра Тозијевић, редов да престане конзулату, ради пријема уштинце.

Г. Милосав Стошић и ња Савка М. Симића да се јаве Срп. Конзулату, г. Петар Обрадовић из Краљева да се јави г. Лазаревићу чин. конзулата, а г. Борђе Св. Јанковић влж. поручник г. Герасимовићу у Срп. Конзулату.

Душан Г. Марковић, чиновник, извештава своје рођаке да је са својима у Солуну ул. Св. Димитрија бр. 39.

Пажња. 11. о. м. око 8 час. увече припењању у трамвај пред хотел »Олимпосом« украден ми је портфељ, у коме је било: 930 франака у српском и грчком новцу, ослобођење од војске са мојом уписаном фотографијом и сведочанство о свршеној Трг. Школи у Београду.

Молим, ако би коме дошли до руку моји документи, да ми их упутите преко редакције »Вел. Србије.«

1—2

Милорад Марковић
свр. Ђак Трг. Школе.

Драгољуб Петковић син Светозара Ракића из Кушијева, ср. моравског, окр. пожаревачког, младић последње одбране нека се јави своме брату Михајлу Петковићу поднареднику вардарске болничке чете.

Маринко Ј. Којић, потпоручник дринског пеш. пука Ш. поз. дринске дивизије тражи свог синовца Живана Којића регута I. комбинованог пука у Солуну. Молим сваког ко би што о њему знао да ме извести преко уредништва »Велике Србије«.

1—3

Бенцион Ароновић, чиновник француско-српске банке у Скопљу, нека пише и јави је ли добио везу са родитељима — Миодрагу Миловановићу, државном мајстору колару 19. пеш. пука шумад. дивизије.

1—3

Ко зна болничара Београдске Опште Војне Болнице Војислава Мишића, родом из једног села близу Пожаревца (Дунавска дивизиј. област). Умољава се сваки ко би што год о њему знао нека јави рез. санитарском капетану др. Милораду М. Велимировићу труином лекару или преко редакције овог листа.

2—5

Добривоје Стојиљковић, наредник, музике Шумад. Дивизије моли Аврама Мацу, трг. из Београда, избеглицу да ме извести преко овог уредништва шта је са мојом свастиком Станком Николића.

2—3

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У Солуну је једина француска фирма чије је седиште у Паризу улица Лафајет бр. 126.

ОРОСДИ-БАК

Централа:

Улица Краља Ираклија бр. 5.

Филијали:

Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе.
Велики избор одела, шешира и т. д.

Разноврсно куќинско плаво и порцеланско посуђе.

Све по цени врло умереној и утврђеној.

Услуга брза и тачна.

Прима српски новац по дневном курсу.

Препоручује:

Своје велико стовариште најбољих вина и ликера.

Велики избор разних конзерви, бисквита, чоколада, теста, сапуна, масла и т. д.

Цене су врло умерене и утврђене.

Прима поручбине и набавља све артикле.

Услуга брза и тачна.

Униформе за официре и војнике

Официри и војници српске војске, не може другачије бити, своје летње униформе мораћете правити код

АЛБЕРТА ЕРГАСА

кројача Њ. В. Краља Константина, у улици Цимени бр. 16. Само се још у нашој радњи може правити елегантно, солидно и јефтино одело.

Велики избор мекинтоша

Говори се српски. 5—15

Велика Посластичарница

АЛМОЗНИНО

Улица Венизелос бр. 6. — Преко пута Тиринга

Најбоље и најкусније разне послатице увек свеже.

Велико стовариште разних чоколада и ликера

СЛАДОЛЕД и ЛЕДЕНА КАФА

Све по умереној и утврђеној цени, јефтиније него ма где.

Необично брза услуга. Прима на извршење све поручбине.

Говори се и српски 5—15

Српска берберница

БРАЋО СРБИ!

Једина српска берберница у Солуну коју држи Србин и где се српски говори јесте берберница

Ђуре Поповића,

чији је дугогодишњи рад на страни и у месту довољна препорука.

У сваку преко —
— пута
— хотел —
«ЕГИПТА»

Моли за посету

ЂУРА ПОПОВИЋ

берберин

13 15

Господо!

Препоручујемо Вам да пушите само

БАЛОНИКА

ЦИГАРЕТЕ

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА 20 циг. 1 дин.

ПЕРФЕКЦИОН 24 « 1 «

БОГША . . . 24 « 0·80

СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета . . . 0·50

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.

ЛЕДИ 24 « са зл. писком 0·65

« 24 са плаута писком

Дуван за луле. На продају свугде.

2—30

У суботу 14. маја т. г. у 9 сати пре подне, на гробљу код грчке цркве свето Благовештење — Вангелеста, даваћу мојим милим и непрежањеним — сунрузи

† ДРАГИЊИ

четрдесето-дневни, а брату

† ИЛИЈИ КРАПЧЕВИЋУ,

бив. трг. из Крушевца, који је погинуо на Маџену, годишњи нарастос.

Извештавам пријатеље и познанике и молим да изволе присуствовати овом помену.

Солун, 13. маја 1916.

Ожалошћени:

Супруг и брат Милорад Крапчевић, чиновник судски из Прилепа, син Живојин, кћи Милица, свекрва Алексија, мати Божана, зетови: Танасије Грамовић, трг., Радивоје Јанковић поручник, сестре: Дара и Живка, девери: Јован Крапчевић упр. пор. одељења, Милан и Петар трг., зетови: Неша Миладиновић, Милан Варваринац, Трајко Ристић, заове: Милица, Анка, Љубица и Лепосава и остала родбина.